

LIIKUNTAOLOSUHTEIDEN KEHITTÄMISOHJELMA 2022-2030

Kulttuuri- ja liikuntalautakunnan iltakoulu

14.4.2021

Anna-Leena Sahindal

Liikuntapääkaupunki –
strategian
seitsemän päätavoitetta

Liittyy olosuhteiden kehittämiseen

Liikuntaolosuhteiden kehittämisohjelma 2022-2030

- Tavoitteena linjata Jyväskylän liikuntaolosuhteiden keskeiset kehittämisen linjat vuosille 2022-2030. Suunnitelmaa tarkennetaan vuosittain TA-käsittelyn yhteydessä.
- Esitettävät toimenpiteet pohjautuvat seuraaviin linjauksiin ja asiakirjoihin:
 - Liikuntapaikkojen palveluverkkoselvitys 2021
 - Jyväskylän liikuntabarometri 2020
 - Jyväskylän luontoliikuntaohjelma 2020
 - Ulkokenttien palveluverkkoselvitys – kehittämisen periaatteet 2021-30 (valmistuu 2021)
 - Jyväskylän lähiliikuntaohjelma 2013-25
 - Jyväskylän kaupungin ja Suomen jalkapalloliiton kumppanuussopimus
 - Kumppanuussopimus: Olympiakomitea, Jyväskylän urheiluakatemia ja Jyväskylän kaupunki sekä EduFutura Jyväskylä
- Kehittämisohjelmassa ei ole mukana Hippoksen kiinteistöjä, sillä ne etenevät Hipposhankkeen kautta. Hippoksen kehittämissuunnitelmat huomioidaan kuitenkin osana palveluverkkoa, sillä Hippoksen tilojen käyttö ja vuorojenjako suunnitellaan ja toteutetaan osana liikuntapaikkaverkon kokonaisuutta.

Liikuntapaikkojen palveluverkkoselvitys 2021

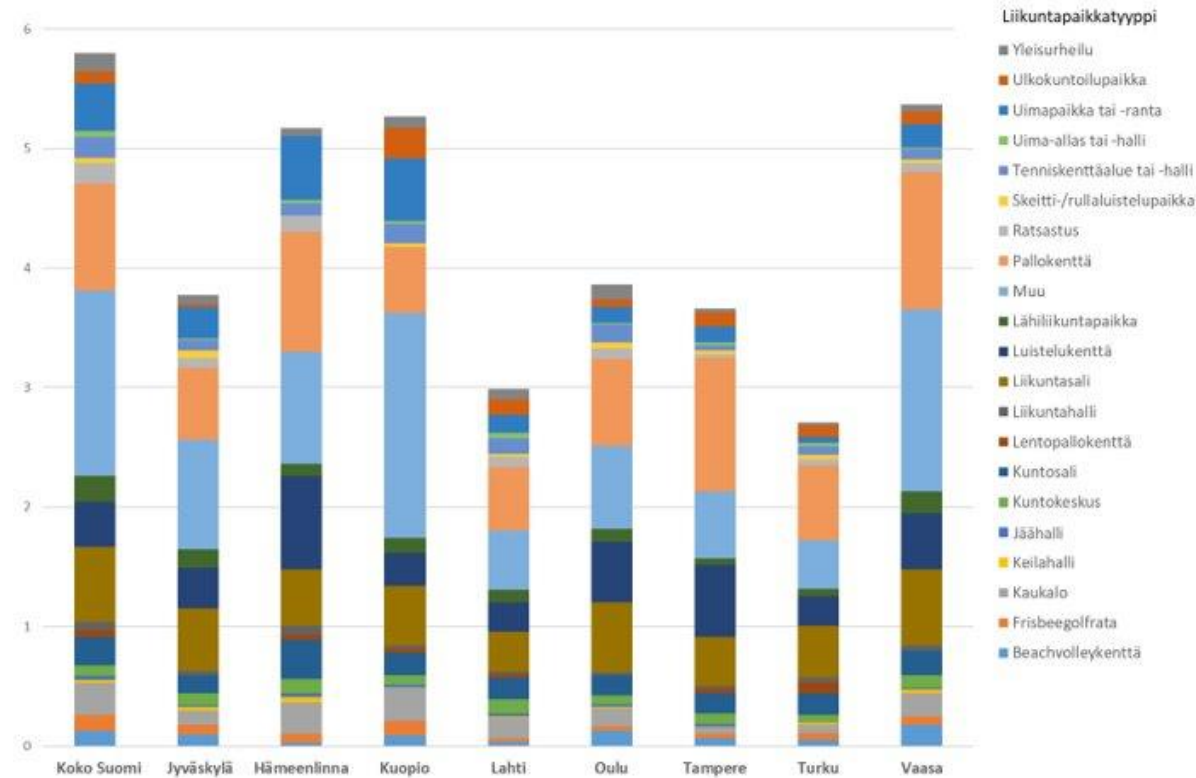
- Jyväskylän liikuntapaikkojen palveluverkkoselvitys on **strategisen tason tarkastelu**, jonka tavoitteena on ollut luoda **kokonaiskuva kaupungin liikuntapaikoista** osana liikkumisen verkostoa. Tavoitteena on saavuttaa laadukas ja kustannustehokas palveluverkko, joka vastaa mahdollisimman hyvin eri käyttäjäryhmien tarpeisiin.
- Palveluverkkoselvityksessä
 - tarkastellaan liikuntapaikkoja ja sitä miten ne sijoittuvat kaupungin alueella,
 - tarkastellaan liikuntapalvelujen sijoittumista suhteessa väestöön,
 - selvitetään keskeiset kehitystarpeet ja
 - tarkastellaan tulevaisuuden liikuntatrendejä.
- Tulevaisuudessa liikuntaan vaikuttaviksi **trendeiksi** tunnistettiin selvityksen yhteydessä esimerkiksi
 - Ilmastonmuutoksen vaikutukset, kuten talvien lyheneminen ja lumen väheneminen
 - Tilojen ja reittien monikäyttöisyyden lisääminen
 - Ulkoliikunnan ja luontoliikunnan suosion kasvu
 - Lajien muuttuminen ympärivuotisiksi
 - Markkinaehtoisen liikunnan lisääntyminen ja seuratoiminnan ammattimaistuminen
 - Polarisatiiokehitys: paljon liikuntaa harrastavat ↔ vähän liikuntaa harrastavat, kilpaurheilu ↔ omaehtoinen terveysliikunta ja höntsäily, väestön sosioekonominen polarisaatio
- Liikuntapaikkojen kehittämistoimenpidesuosituksina huomioitavina yleisinä perusteina ovat 1. suorituspaikan kunto ja tarvittavat korjaukset, 2. käyttäjäpalaute, 3. kasvavat lajit ja käyttöasteen seuranta, 4. kilpastandardit menestyvillä lajeilla, 5. esteettömyys, 6. laajemmat kehittämishankkeet ja 7. kaupunkirakenteen yleinen kehitys.

Kumppanuussopimus: Olympiakomitea, Jyväskylän urheiluakatemia, Jyväskylän kaupunki sekä EduFutura Jyväskylä

- Sopimuksella tarkennetaan suomalaisen huippu-urheilun valtakunnallisia rooleja, tehtäviä ja yhteistyötä verkoston sisällä.
- Sopimuksen mukaan huippu-urheiluun tarvittavista päivittäis- ja leiriharjoittelun välineistä, olosuhteista ja niiden käytettävyydestä vastaa urheiluakatemia yhdessä kaupungin kanssa **huomioiden painopistelajien kansainväliset tarpeet**. Olosuhdetyöstä vastaavat toimivat tiiviissä yhteistyössä Olympiakomitean olosuhdetyöryhmän kanssa.
- **Painopistelajit:**
 - Lajit, joilla vahva oma intressi ja omistaja akatemiayhteistyöhön. Ammattivalmentajia sekä vahva paikallinen seura. Maajoukkueurheilijoita sekä lajiliittoyhteistyötä. Haluaa laajentaa akatemiatoiminnasta syntyviä malleja ja osaamista myös muihin ikäryhmiin. Sitoutuneita pitkäjänteiseen kehittämiseen. Täyttävät myös akatemialajien vaatimukset
 - Mm. **Yleisurheilu, jalkapallo (tytöt ja naiset), uinti, telinevoimistelu, jääkiekko, pesäpallo, koripallo, kumparelasku (?), maastohiihto (?)**
- **Akatemialajit:**
 - Lajit, jotka ovat sitoutuneita urheilijoiden kaksoisuraan sekä oppilaitosyhteistyöhön. Toimiva paikallinen seura, mutta ei montaa ammattivalmentajaa. Toteuttavat yläkoulu ja 2. asteen malleja omassa toiminnassaan. Vetävät aamuharjoituksia 2. asteella sekä yläkoulussa.
 - Mm. **jalkapallo (pojat ja miehet), salibandy, lentopallo, joukkuevoimistelu, jääpallo**

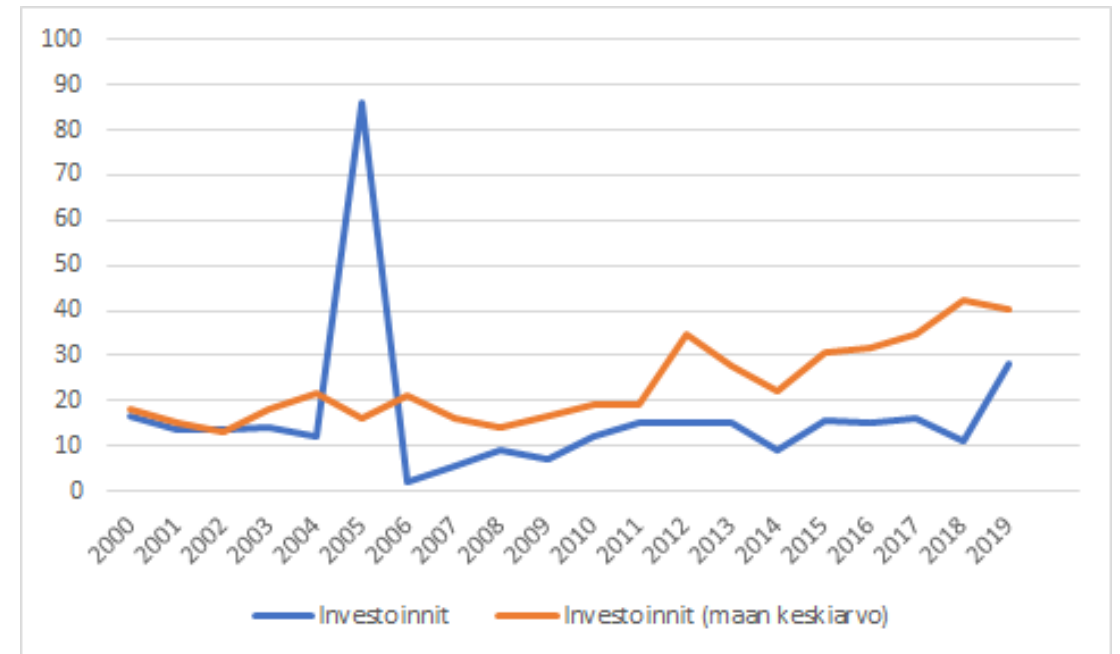
Ulkokenttien palveluverkkoselvitys

- Jyväskylän kaupungin omistamia, ulkona sijaitsevia, erilaiseen liikuntaan tarkoitettuja kenttiä hallinnoi osin **Liikuntapalvelut**, osin **Viherpalvelut** ja osin **Tilapalvelu**.
- Ulkokenttien palveluverkkoselvityksen laatiminen on käynnistetty vuoden 2020 alussa. Asukkaiden kokemuksia ulkokenttien kesä- ja talviaikaisesta käytöstä, sekä näkemyksiä kenttien kehittämistarpeista koottiin asukaskyselyllä, joka toteutettiin netissä karttapohjaisena kyselynä helmi-maaliskuun vaihteessa.
- Selvityksessä tarkastellaan **liikuntapuistojen ja urheilualueiden, oleskelu- ja leikkipuistojen sekä koulujen pihojen ulkokenttiä**; niin monenlaiseen pelailuun soveltuvia yleiskenttiä kuin tietyn lajin harrastamiseen tarkoitettuja lajikenttiäkin. Määrällisesti suurin ryhmä, lähes 150 kenttää, ovat erikokoiset kivituhka, tekonurmi ja nurmipintaiset kentät, joista käytetään tässä nimitystä yleiskentät. Lisäksi tarkastellaan tekojääkenttiä, koirankoulutuskenttiä, skeittialueita ja pumppuratoja, beacvolley- sekä lentopallokenttiä, koripallokenttiä, petanquekenttiä, tenniskenttiä ja frisbeegolfratoja.
- Kenttiä tarkastellaan koko kaupungin tasolla ja esitetään kehittämisen periaatteet seuraavaksi kymmeneksi vuodeksi eri tyyppisille kenttäalueille. Lisäksi ohjelmassa linjataan ulkokenttiä koskevan viestinnän ja yhteistyön kehittämisen periaatteista.
- Selvityksen tavoitteena on **1) ulkokenttien kehittäminen, 2) viestinnän sekä yhteistyön parantaminen ja 3) ulkokenttiin kohdistuvien investointien ohjelmointi tasapuolisesti, järkevästi ja oikea-aikaisesti**.
- Päätöksentekoon syksyllä 2021

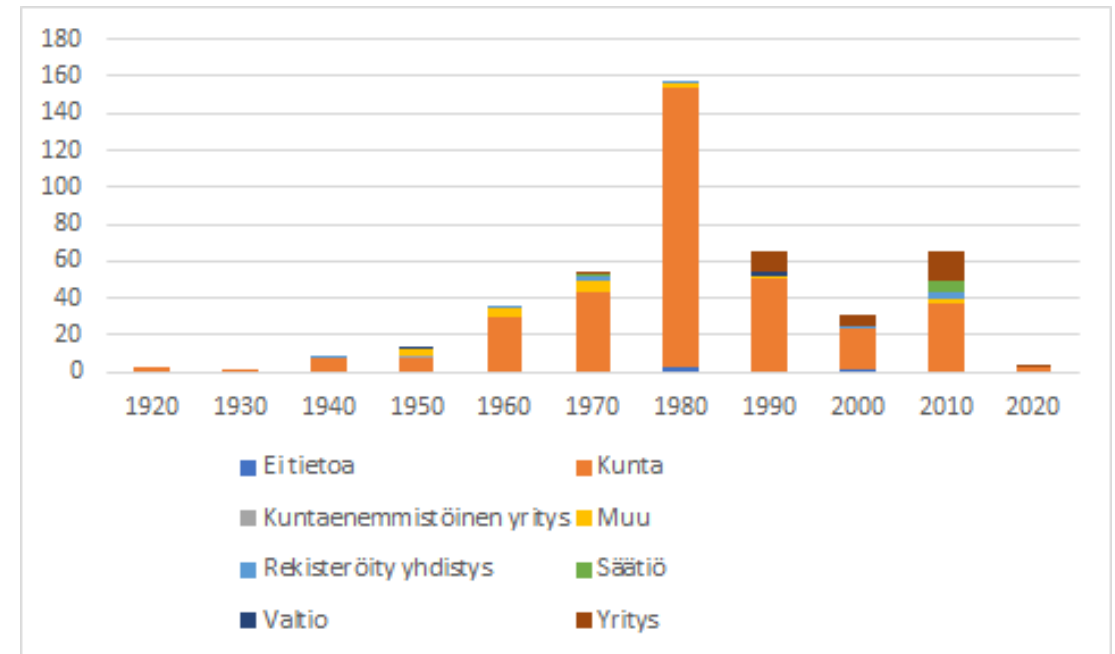
Liikuntatoimen investointimenot (euroa/asukas)

- Vertailussa Jyväskylän liikuntatoimen investointimenot vrt maan keskiarvoon.
- Tiedot: Lipas.fi Jyväskylän yliopisto, 23.3.2021
- Aineistolähde: Tilastokeskus avoimet tilastoaineistot

Liikuntapaikkojen rakentamisvuodet

- Jyväskylän liikuntapaikkojen rakentamisvuodet eroteltuina omistajuuden mukaan
- Jyväskylä panostanut voimakkaasti liikuntapaikkarakentamiseen erityisesti 1980-1990 luvuilla.
- Lähde: Lipas.fi Jyväskylän yliopisto, 23.3.2021

Toimenpiteet

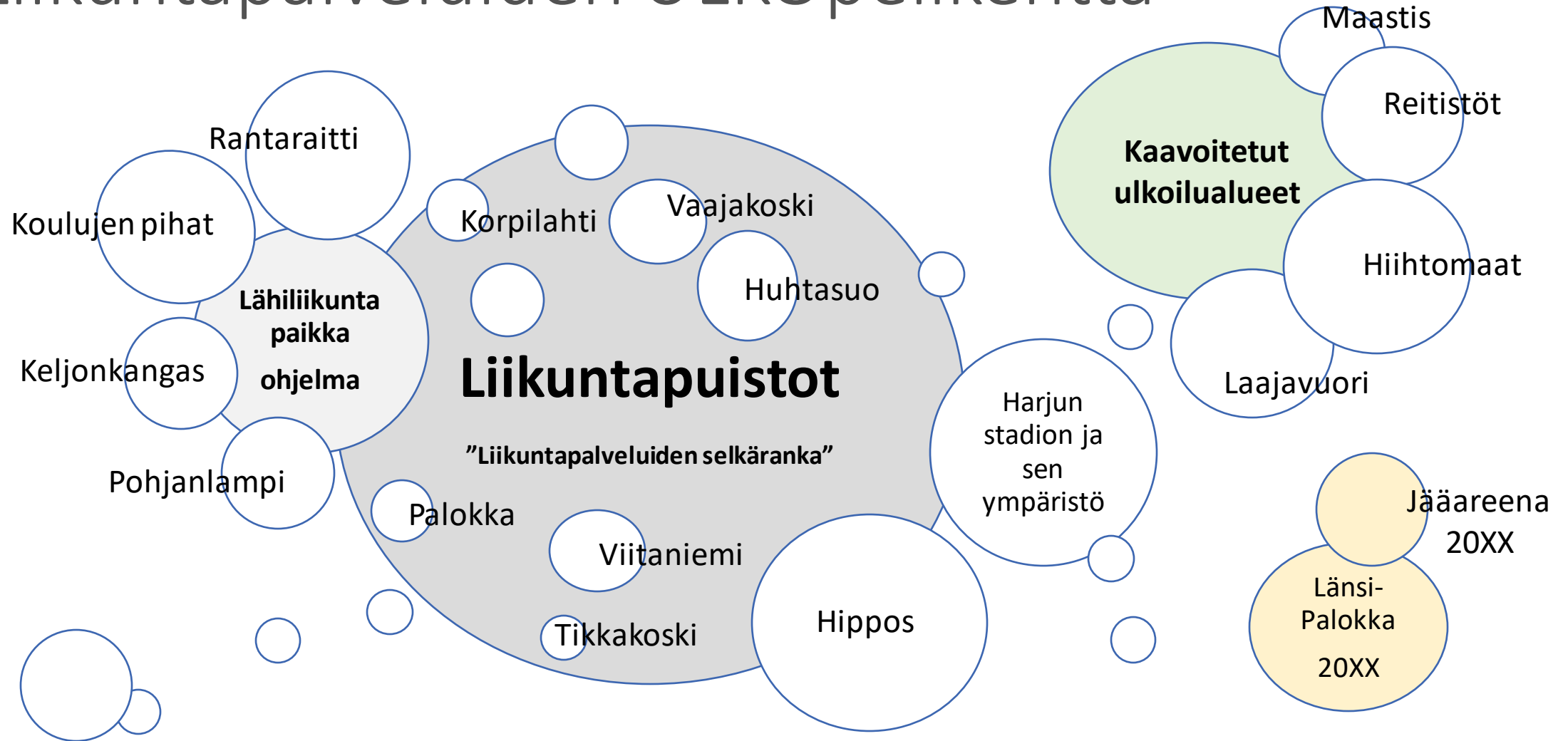
Käynnissä olevat isot hankkeet (<4 M€)

- **Hippoksen pesäpallostadion** (alk. 2021-)
 - Tavoitteena on rakentaa nykyaikainen pesäpallostadion, joka täyttää ajan mukaiset olosuhdevaatimukset muun muassa superpesisotteluille. Pesäpallostadion tulee toimimaan monikäyttöisenä palvellen Hippoksen liikuntapuiston käyttäjiä monipuolisesti niin kesä- kuin talviakana.
- **AaltoAlvarin kylpyläosan peruskorjaus ja laajennus** (alk. 2021-)
 - Tavoitteena Vesiliikuntakeskus AaltoAlvarista Suomen johtava vesiliikuntakeskus, jossa viihtyvät elämänkaaren jokaisessa vaiheessa olevat kuntalaiset, alueella vierailevat turistit sekä eri lajien harrastajat ja kilpaurheilijat. Tilat ja toiminta mitoitetaan 500 000 vuosittaisen kävijämäärän mukaiseksi.
- **Vaajakosken liikuntahalli** (alk. 2023-)
 - Teknisillä parannuksilla ja tilojen muutostöillä mahdollistetaan nykyisinkin tehokkaassa käytössä olevien tilojen monipuolisempi liikuntatarjonta. Parannetaan esteettömyyttä ja mahdollistetaan tilojen eriaikainen käyttö ääneneristystä ja tilojen jaettavuutta parantamalla. Toiminnallisina tavoitteina voimistelukäytön lisääminen ja olosuhteiden parantaminen mm. järjestämällä voimistelumattojen säilytystilat.

Tarkastelussa olevat isot hankkeet (> 4 M€)

- **Jalkapallohalli 2022-23 (alustava arvio)**
 - Kiinteä täysmittainen jalkapallohalli, sisältäen oheisharjoittelumahdollisuudet ja pukuhuonetilat.
 - Sijoituspaikka tarkastelussa kevään aikana
 - Tieto. Taito. Liike. Uudessa hallissa tavoitteena hyödyntää liikuntateknologiaa. Videoinnin hyödyntäminen ja erilaiset testaus- ja mittausjärjestelmät, datan keräys.
 - Kustannusarvio 6 000 000 euroa
- **Harjun stadionin peruskorjaus 2024-25**
 - Rakennettu 1926, 100 juhluvuoosi tulossa vuonna 2026.
 - Alustava kustannusarvio 6 000 000 euroa
- **Lehtisaaren kuntotalo**
 - Mahdollinen peruskorjaus- ja laajennustarve. Tarve soveltua erityisesti palloilulajeille, kuten koripallolle.
- **Palokan liikuntahalli**
 - Kaavan poikkeuslupa päättyy 2024, rakennettu alkujaan tilapäiskäyttöön koulun liikuntasalin väistötilaksi. Yksi korkeimmista käyttöasteista koko liikuntaverkon alueella, iltakäytön lisäksi päiväkäyttäjinä mm. päiväkoteja, seuroja ja kansalaisopisto. Lisäksi Jokelan ja Palokan koulut käyttävät salia jonkin verran.
 - Tarve soveltua erityisesti palloilulajeille sekä voimistelulajeille.
- **Wellamon uimahalli**
 - Peruskorjaustarve
- **Jääareena**
 - Katettu iso tekojää, soveltuvuus erityisesti taitoluistelulle, jääpallolle, pikaluistelulle että yleisöluisteluun. Suomessa muutama vastaava hanke käynnissä, mahdollisuus olla ensimmäisten joukossa toteuttamassa vastaavia olosuhteita.

Liikuntapalveluiden ULKOpeλικenttä

TAITOliikuntapuistoja Jyväskylään

- Esimerkkinä SkillsGarden
Hollanti <https://www.youtube.com/watch?v=LjkAm7BRFAw>
- Motoristen perustaitojen harjoittelu
- Uuden tyyppistä lähiliikuntapaikka-ajattelua
- Tieto.Taito.Liike > Liikuntapääkaupunki-strategia
- Sijoituspaikat (alustavia):
 - Huhtasuon Liikuntapuisto
 - Hippoksen ulkoalue
 - Viitaniemen liikuntapuisto (soveltuvien osien)

Lähiliikuntapaikat ja katukoripallokentät

- Rantaraitti, Suomen suurin ulkokuntosali, **kokonaisuus valmis 2023**
- Kortepohjan lähiliikuntapaikka, **toteutus 2022**
- Pohjanlammen lähiliikuntapaikka, **2. vaiheen toteutus 2023**
- Lohikosken lähiliikuntapaikka, **toteutus 2025**

Pienemmät hankkeet:

- Halssila (sisältö tarkentuu), **toteutus 2024**
- Katukoripallokenttä (paikka tarkentuu), **toteutus 2024**
- Katukoripallokenttä (paikka tarkentuu), **toteutus 2025**

Laajavuoren ympäri vuotinen hiihtoreitti

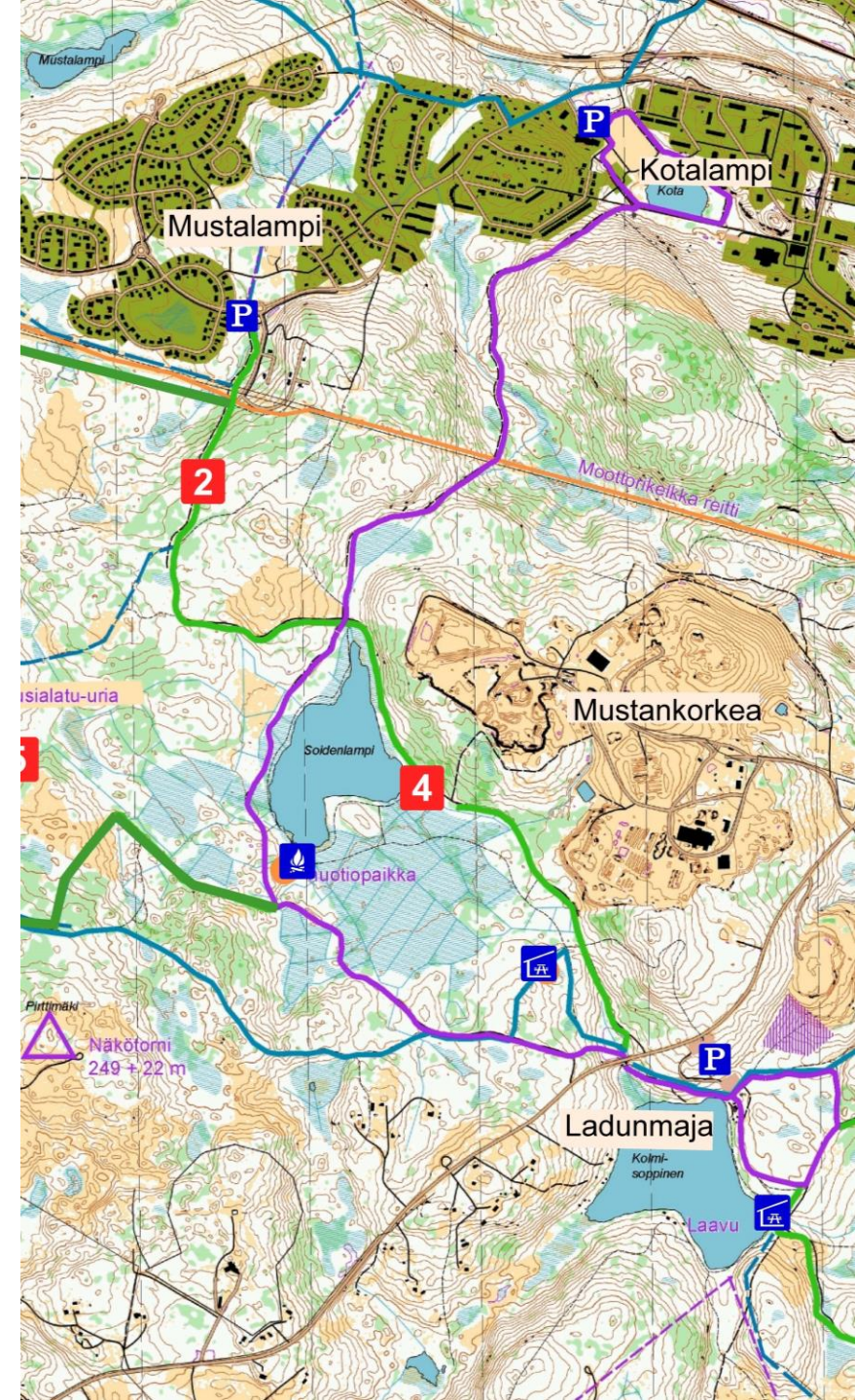
- Visio: Laajavuorella pääsee hiihtämään vuoden jokaisena päivänä
 - Rullahiihto > säilölumenlatu > luonnonlumiladut
- Käyttäjätahoina esimerkiksi kilpa- ja kuntohiihtäjät, rullaluistelijat, jääurheilulajien harrastajat, pyöräilijät. Esteetön rata.
- Vaihe 1, ensilumenladun pohjan asfaltointi: asfaltoitu reitti 1000 m, reitin valaisu ja älypylväät/tekniikka (ajanotto, kuvaus, mittaus, tietoliikenne, tv/kamerat, käyttäjäseuranta). **Toteutus 2022-23.**
- Vaihe 2 toimii ensilumenladun lisäksi myös kilpahiihto- ja kuntolatujen pohjana. Lopulliseen reittilinjaukseen ja aikatauluun vaikuttaa mahdollisen uuden Hyppyrätien linjaus.
- Lisäksi suunnitelmassa Kuntokasin ja Haukkalan ulkoilureitin valaiseminen sekä yhdysreitit Köhniölle ja Savulahteen. **Toteutus 2024-26.**

Ladunmajan ulkoilualue

- Ladunmajan parkkipaikan laajennus ja muutostyöt
- Valaistu ulkoilureitti Soidenlammen itäpuoli
- Valaistu ulkoilureitti Soidenlampi – Mustalampi 1,6 km
- Valaistu ulkoilureitti Ladunmaja – Ylä-Myllyjärvi 1,5 km
- Valaistu ulkoilureitti, Hanhiperä

Toteutus 2022-26

Pienemmät hankkeet, esimerkkejä

- **Vaajakosken liikuntapuisto 2025-26**
- **Laajavuoren mäkipesä ja kilparinne**
 - Hiihtohissin uusiminen
- **Nurmialueet**
 - Uusi tekonurmi, Halssila 2024
 - Uusi tekonurmi, Huhtasuo 2024
 - Vehkahallin tekonurmen uusiminen 2025
 - Uusi tekonurmi, sijainti tarkentuu myöhemmin 2026
- **Tekojäät**
 - Kylmätekniikkainvestointeja Palokka, Viitaniemi, Vaajakoski, Puistokoulu 2022-26
 - Keljonkankaalle uusi tekojää 2027
- **Muut ulkoilureitit ja virkistysalueet**
 - Maastis –maastopyöräily- ja ulkoilureitti 2020-23
 - Korpilahti, helppo valaistu ulkoilureitti 2024
 - Tuomiojärven rannan wc- ja pukutilat 2024
 - Palokka – Touruvuoren ulkoilualue 2025

